

اسراری جالب از «گنبدعالی» در ابرکوه

محققان ابرکوهی به پرده برداری از رازهای بنای گنبد عالی ابرکوه پرداختند.

به گزارش سایت خبری پرسون، حسین فراشی ابرقویی کارشناس ارشد باستان‌شناسی، رسول احمدی دکتری باستان‌شناسی و حمید مشتاقیان کارشناس ارشد شهرسازی برای نخستین بار به مطالعه تحلیلی یکی از آثار ارزشمند قرن پنجم هجری قمری در ابرکوه پرداخته و به نتایج مهمی در خصوص سبک معماری، وجه تسمیه و هویت اشخاص مدفون شده در بنا دست یافتند.

مسلم فرودی در گفت‌وگو با فارس دراین‌باره اظهار کرد: مقاله مطالعه تحلیلی بنای سنگی «گنبد عالی» ابرکوه که اولین اثر ثبتی استان یزد در فهرست آثار ملی میراث فرهنگی کشور است، با تأکید بر بازخوانی کتیبه‌های آن، در هشتمین کنگره سالانه بین‌المللی عمران؛ معماری و توسعه شهری مورد پذیرش قرار گرفت.

مسئول گردشگری اداره میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری ابرکوه، افزود: نویسندگان این مقاله در خلال بررسی‌های خود که دو سال به طول انجامید، به گنج‌بری‌های ارزشمندی در کتیبه‌ها پی برده‌اند که پیش‌ازاین هیچ محققى به آن‌ها اشاره نکرده و در هیچ کتابی از آن‌ها یاد نشده است.

فرودی ابراز کرد: در تمامی پژوهش‌های پیشین گفته می‌شد سبک معماری گنبد عالی که یکی از ثابت‌ترین و سالم‌ترین بناهای سنگی کشور به شمار می‌رود، متأثر از سبک‌های معماری شمال ایران است؛ اما مقاله سه پژوهشگر ابرکوهی اثبات می‌کند که سبک ساخت این بنا که بر بام ابرکوه استوار است، «سبک رازی» و یکی از قدیمی‌ترین سبک‌های معماری اسلامی است.

آنچه تاکنون پیرامون گنبد عالی یا گنبد علی ابرکوه در مکتوبات آمده، این است که قدمت بنای هشت ضلعی نامبرده به دوره دیلمیان می‌رسد و در کتیبه‌های به دست آمده در آن‌که با خط کوفی نوشته شده است، ساخت آن در سال ۴۴۸ هجری قمری اتفاق افتاده است.

گفته می‌شود گنبد عالی که از ملاتی مرکب از گچ، آهک، ماسه و خاکستر ساخته شده، مقبره «امیر عمادالدین شمس الدوله ابن علی هزار اسب دیلمی» و همسرش نازنین کرشمه (کشمیر) است که به دستور فرزندش «فیروزان» بنا شده است.

گنبد عالی با ساختار پلانی هشت‌ضلعی بر روی کرسی چهارگوشی با گوشه‌های پخ شده، ساخته و شکل گنبد در بخش آسمانه مانند عرقچین است. بلندای ساختمان ۲۲ متر، پهنای هر ضلع از بدنه دیواره ۴۲/۵ متر، بلندای آسمانه از درون ۱۲ و بلندای کرسی از روی زمین ۲ متر است.

منبع: فارس